

ฟปช.กตบ

คู่มือสำหรับ การฝึกงาน ฝ่ายปฏิบัติการเขตการบิน

หน้าที่เบื้องต้นของแต่ละส่วน
งานที่จำเป็นต้องรู้
ช่วยในการลดระยะเวลาของการ
สอนงาน
มีความเข้าใจขั้นตอนการทำงาน
ง่ายขึ้นด้วย Infographic

จัดท

าโดย

นักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ค ำ น ำ

คู่มือนักศึกษาฝึกงาน แคล่ได้ยีนชื่อทุกท่านอำจจะคิดกันแล้วว่าต้องมี
เนื้อหาที่พำเครียด ตัวหนังสือเยอะไม่นำอ่าน แต่ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ทำ
อะไรต้องรวดเร็วและเข้าใจง่าย เรำจึงพยายามทำให้คู่มือนักศึกษาฝึกงานที่
ตัวหนังสือเยอะไม่นำอ่าน ทำให้อ่านง่ายมากขึ้น และสามารถทำความเข้าใจได้
ง่าย และรวดเร็ว และนํำไปใช้ได้สะดวกขึ้น

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อนักศึกษาฝึกงานในฝ่ายปฏิบัติการเขตกำรบิน

ณ ทำำกำศยำนดอนเมือง เพื่อให้ทราบถึงแนวทำกำรฝึกปฏิบัติงานในแต่ละ
ส่วนงำน ซึ่งมีเนื้อหาประวัติความเป็นมำของทำำกำศยำนดอนเมือง, กำรบวน

การทำงานภายในองค์กร และหน้าที่เบื้องต้นของนักศึกษาฝึกงานในรูปแบบ

Infographic ซึ่งจะช่วยให้อ่านได้เข้าใจง่ายขึ้น

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือนักศึกษาฝึกงาน เล่มนี้ที่เราพยายาม

สร้างสรรค์กันขึ้นมา จะเกิดประโยชน์และถูกใจผู้อ่าน

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ประวัติความเป็นมา

ประวัติความเป็นมา

6

กระบวนการทำงานภายในองค์กร

งานบริหารทั่วไป

10

ส่วนปฏิบัติการความปลอดภัยกิจการการบิน

11

ส่วนบริการเขตการบิน

15

ส่วนบริการการบิน

21

หน้าที่เบื้องต้นของนักศึกษาฝึกงาน

งานบริหารทั่วไป

27

ส่วนปฏิบัติการความปลอดภัยกิจการการบิน

29

ส่วนบริการเขตการบิน

33

ส่วนบริการการบิน

36

ประวัติความเป็นมา

ประวัติความเป็นมา

กิจการ การบินของประเทศไทยเริ่มต้นเมื่อปี 2454 โดยระหว่างวันที่

2-8 กุมภาพันธ์ 2454 นักบินชาวเบลเยียมชื่อ ฟัน เดน บอร์น (Van den Born) ได้นำเครื่องบินออร์วิลล์ ไรท์ (Orville Wright) มาบินแสดงเป็นครั้งแรก

แรกในประเทศไทยที่สนามม้าราชกรีท่าสโมสร ปทุมวัน

หลังจากนั้น ประเทศไทยก็ได้มีพัฒนาการด้านการบิน เช่น การส่ง

นายทหารไปศึกษาด้านการบิน ณ ประเทศฝรั่งเศส ในปี 2454 การส่ง

เครื่องบินชุดแรกของประเทศไทย ในปี 2456 ทั้งนี้ กิจการด้านการบินใน

ระยะแรกอยู่ในความรับผิดชอบของกรมจเรการช่างทหารบก โดยใช้สนามม้า

ราชกรีท่าสโมสร เป็นส่วนหนึ่งของสนามบิน และเรียกชื่อว่า สนามบินสระปทุม

อย่างไรก็ตามเนื่องจากในระยะต่อมา สนามบินสระปทุมคับแคบ มีที่ตั้งไม่

เหมาะสม จึงมีการเลือกพื้นที่สนามบินใหม่ ซึ่งในที่สุดได้เลือกพื้นที่ "ดอนเมือง"

และจึงเป็นสนามบินดอนเมือง โดยมีเครื่องบินลงปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม

2457 ซึ่งเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2457 ได้มีการตั้งกรมการบินทหารบกมาดูแล

ซึ่งรากฐานมั่นคงของกิจการการบินของไทย ได้เริ่มต้น ณ ที่นี้

ทอท. ได้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.2483 กองทัพอากาศได้จัดตั้ง

กองการบินพลเรือนขึ้นเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการบิน ระหว่างประเทศ และอีก

8 ปีต่อมาก็ได้ยกฐานะจากกองเป็นกรม และได้ปรับปรุงสนามบินดอนเมืองเป็น

ท่าอากาศยานสากลเรียกว่า "ท่าอากาศยานดอนเมือง" ก่อนเปลี่ยนมาใช้ชื่อ

อย่างเป็นทางการว่า "ท่าอากาศยานกรุงเทพ" เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ.

2498 ต่อมา รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการท่าอากาศยานแห่ง

ประเทศไทย พ.ศ.2522 โดยกำหนดให้จัดตั้งการทำท่าอากาศยานขึ้นเรียกว่า
การทำท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย หรือ ทอท. และให้ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า
Airports Authority of Thailand ย่อว่า AAT โดยมีพนักงาน ทอท.ได้เข้า
ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2522 จึงได้
ถือเอาวันนี้เป็นวันสถาปนา ทอท.

ตั้งแต่เริ่มดำเนินกิจการท่าอากาศยานกรุงเทพ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม
พ.ศ.2522 ทอท.ได้ปรับเปลี่ยนแนวการบริหารงานเป็นเชิงธุรกิจมากยิ่งขึ้น การ
บริหารงานท่าอากาศยานกรุงเทพมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างมาก จน
ทำให้ ทอท.เป็นรัฐวิสาหกิจที่มีฐานะที่มั่นคง และมีศักยภาพที่จะพัฒนาท่า
อากาศยานของไทยให้ก้าวหน้าขึ้นไปอีก ซึ่งต่อมา ทอท.ได้รับโอนท่าอากาศยาน
สำคัญในส่วนภูมิภาคอีก 4 แห่งจากกรมการบินพาณิชย์มาดำเนินการ
ตามลำดับ ได้แก่ ท่าอากาศยานเชียงใหม่ (รับโอนเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.

2531) ท่าอากาศยานหาดใหญ่ (รับโอน เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ.2531) ท่าอากาศยานภูเก็ต (รับโอนเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2531) และท่าอากาศยาน

เชียงใหม่ (รับโอนเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2541 และพระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ใช้ชื่อ

ใหม่ว่า "ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย" เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.

2553) และเข้าบริหารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2546

โดย ทอท.ได้ปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของท่า

อากาศยานเหล่านั้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการทุก ๆ ด้าน และได้

จัดทำแผนพัฒนาท่าอากาศยานให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของการขนส่ง

ทาง อำกาศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ก้าวสู่การเป็นบริษัทมหาชน กิจการของ ทอท.เจริญรุดหน้าจนนำไปสู่

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญคือ การแปลงสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด และจด

ทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2545 โดยใช้ชื่อ บริษัท ท่า

อากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) และยังคงเรียกชื่อย่อว่า ทอท.เช่นเดิม ส่วน

ภาษาอังกฤษให้ใช้ว่า Airports of Thailand Public Company Limited เรียกโดยย่อว่า AOT

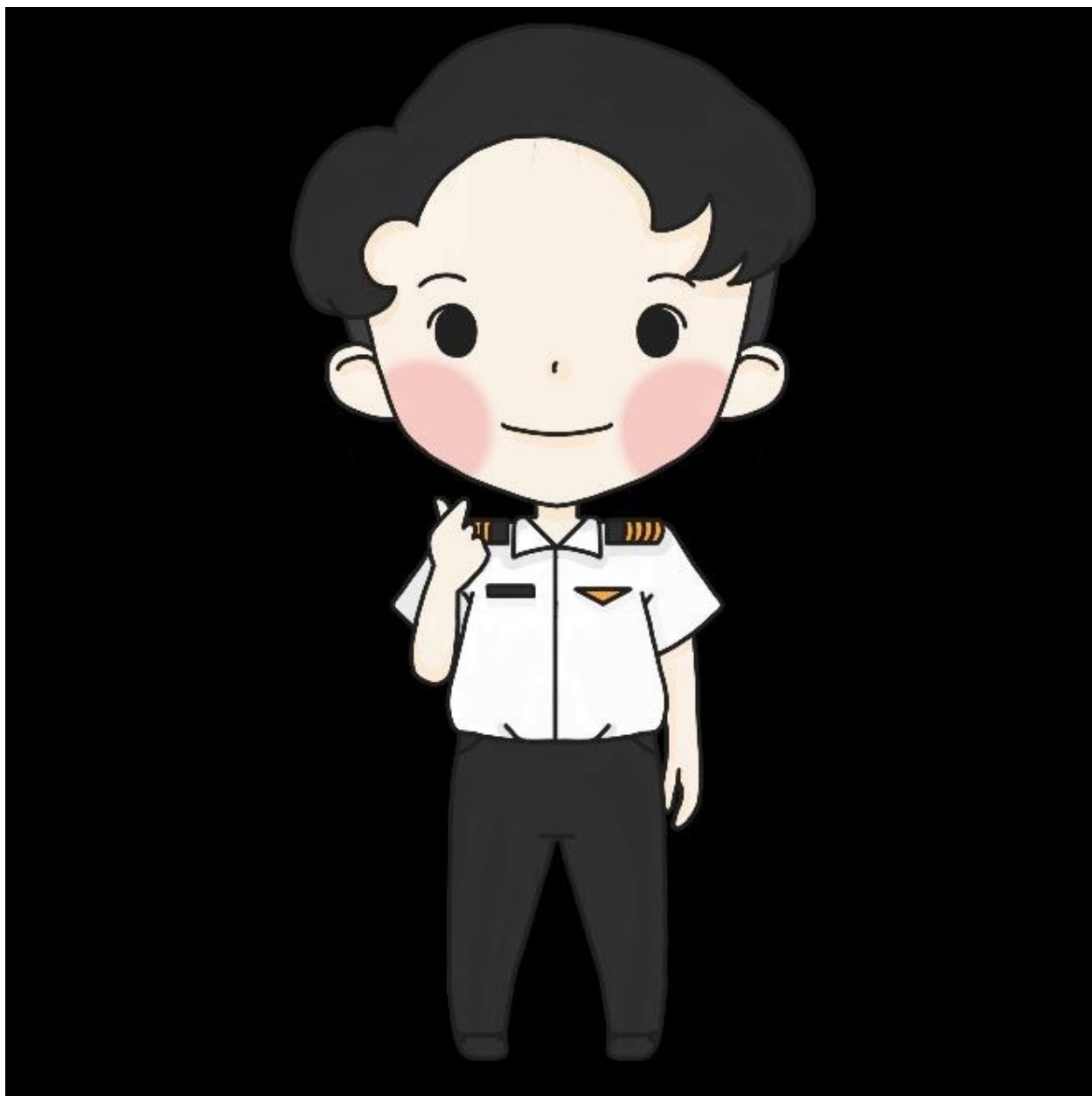
ทสภ.เริ่มให้บริการ เมื่อ ทอท.ได้เปิดใช้ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ใน

วันที่ 28 กันยายน พ.ศ.2549 ท่าอากาศยานกรุงเทพ จึงเปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น

ท่าอากาศยานดอนเมือง เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2550 โดยท่าอากาศยาน

สุวรรณภูมิ เป็นท่าอากาศยานหลักของประเทศ ซึ่งให้การต้อนรับผู้เดินทางทั่ว

โลกว่า 40 ล้านคน

กระบวนการทำงาน

ภายในองค์กร

1

งานบริหารทั่วไป

1.1 ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานธุรการ งานบุคคล งานพัสดุ งาน

การเงิน และงานงบประมาณของฝ่ายปฏิบัติการเขตการบิน ทำอำเภายาน
ดอนเมือง

1.2 กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานที่จัดจ้างจากแหล่งภายนอก
(Outsourcing) และ/หรือบริษัทผู้รับสมัครสัมปทานในหน้าที่รับผิดชอบที่
เกี่ยวข้อง

1.3 ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรืองานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2

ส่วนปฏิบัติการความปลอดภัยกิจการการบิน

2.1 งานปฏิบัติการความปลอดภัย

1) ส่งเสริมและให้การสนับสนุนหน่วยงานหลักในเรื่องความปลอดภัย โดยดูแล

ความปลอดภัยของลานจอดอำเภายาน (Apron) และของหลุมจอดอำเภายาน

(Aircraft Parking Stand) ตั้งแต่กระบวนการตรวจสอบ การบังคับใช้

การป้องกัน โดยเฉพาะในส่วนของสิ่งแปลกปลอม (Foreign Object Debris: FOD) ในเขต
การบิน (Airside) และการติดตามผลการดำเนินการ

2) พิจารณาเพื่อให้หน่วยงานเกี่ยวข้องออกบัตร และ/หรือ ต่อบัตรอนุญาต

ยานพาหนะชนิดต่างๆ เพื่อเป็นการควบคุมยานพาหนะในเขตลานจอด

อำเภายาน

3) ตรวจสอบและรับรองผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติสำหรับผู้

ขับขี่ยานพาหนะในเขตการบิน เพื่อเป็นการควบคุมจำนวนยานพาหนะในเขต

ลานจอดอำเภายาน

4) ปรับปรุงคู่มือและจัดทำมาตรฐานสื่อการเรียนการสอน เพื่อใช้ในการ

ฝึกอบรมผู้ขับขี่ยานพาหนะภายในเขตการบิน

5) ฝึกอบรมและทดสอบหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติสำหรับผู้ขับขี่ยานพาหนะในเขตการบิน

6) จัดฝึกอบรม และประสานงานด้านการฝึกอบรมให้แก่พนักงานภายในฝ่ายฯ

7) จัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงและความคุมภายใน

8) กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานที่จัดจ้างจากแหล่งภายนอก (Outsourcing) และ/หรือ บริษัทผู้รับสัมปทานในหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

9) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรืองานที่ได้รับมอบหมาย

2.2 งานบริหารพื้นที่ในเขตการบิน

1) วางแผนและพิจารณาการจัดสรรพื้นที่ภายในเขตการบิน ทำอำเภายานดอนเมืองให้แก่หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้อง

2) ดำเนินการตรวจตรา และกำกับดูแลการใช้พื้นที่ภายในเขตการบิน ทำอำเภายานดอนเมืองของผู้ประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ สำนการบิน รัฐวิสาหกิจ และส่วนราชการต่างๆ ให้เป็นไปตามสัญญาหรือเงื่อนไขข้อตกลงที่ทำไว้กับ ทอท.

3) ดูแลและรับแจ้งปัญหาข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภคต่างๆ ภายในพื้นที่ในเขตการบิน ทำอำเภายานดอนเมือง ที่จัดสรรให้ผู้ประกอบการกิจการเชิงพาณิชย์ สายการบิน รัฐวิสาหกิจ และส่วนราชการต่างๆ และประสานกับ ส่วนงาน ทอท. ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

4) ติดต่อและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการเชิงพาณิชย์ สายการบิน รัฐวิสาหกิจ และส่วนราชการต่างๆ โดยประสานงานกับหน่วยงาน

ทอท. ที่เกี่ยวข้อง

5) รายงานการใช้พื้นที่ภายในเขตการบิน ทำอากาศยานดอนเมือง ของผู้ประกอบกิจกรรมเชิงพาณิชย์ สายการบิน รัฐวิสาหกิจ และส่วนราชการต่างๆ โดยประสานงานกับหน่วยงาน ทอท. ที่เกี่ยวข้อง ไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือเงื่อนไข ข้อตกลงที่ทำไว้กับ ทอท. ต่อส่วนงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการต่อไป

6) รวบรวมและจัดเก็บสำเนาสัญญาและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเชิงพาณิชย์ภายในเขตการบิน ทำอากาศยานดอนเมือง

7) จัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงและควบคุมภายใน

8) กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานที่จัดจ้างจากแหล่งภายนอก (Outsourcing) และ/หรือ บริษัทผู้รับสัมปทานในหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

9) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรืองานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 งานควบคุมสัตว์อันตรายต่อการบิน

1) ศึกษาและติดตามมาตรฐานและคำแนะนำของ ICAO ที่กำหนดไว้ใน Annex และ Manual ที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดแผนงานและมาตรการที่จะลดปริมาณสัตว์ที่เป็นอันตรายต่ออากาศยานในเขตการบิน

3) ควบคุมและดำเนินการไม่ให้พื้นที่ในเขตการบินมีแหล่งอาหาร/แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นอันตรายต่ออากาศยาน และประสานหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่โดยรอบสนามบินดำเนินการไม่ให้มีแหล่งอาหาร/แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์

4) ตรวจสอบเกี่ยวกับปริมาณและแหล่งอาหาร/แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นอันตรายต่ออำเภาศยานในเขตการบินเป็นประจำ

5) ติดต่อประสานงานหน่วยงานภายใน ทอท. และภายนอก ในส่วนของแผนงานและมาตรการที่จะลดปริมาณสัตว์ที่เป็นอันตรายต่ออำเภาศยาน รวมทั้งการร่วมตรวจสอบพื้นที่โดยรอบสนามบินตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

6) จัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงและควบคุมภายใน

7) กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานที่จัดจ้างจากแหล่งภายนอก (Outsourcing) และ/หรือ บริษัทผู้รับสัมปทานในหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

8) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3

.ส่วนบริการเขตการบิน

3.1 งานบินการเขตการบิน

1) ควบคุมการกำหนดเส้นทางและเครื่องหมายสัญญาณจราจรของยานพาหนะในเขตลานจอดอำเภาศยาน เพื่อความปลอดภัยของอำเภาศยานตามมาตรการสากล และความเป็นระเบียบ รวมทั้งเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

2) ควบคุมการปฏิบัติงานพนักงานบริษัทสายการบินและบริษัทผู้ประกอบการ รวมทั้งพนักงานของหน่วยอื่นๆ การสัญจรของยานพาหนะ และล้อเลื่อน ตลอดจนการจัดเก็บอุปกรณ์ภาคพื้นในเขตลานจอดอำเภาศยาน ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของ ทอท.

3) ดำเนินการสอบสวน และพิจารณาโทษผู้กระทำ ความผิด หรือฝ่าฝืน

กฎระเบียบข้อบังคับของ ทอท.

4) ตรวจสอบสภาพสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเขตลำนจอดอากาศยาน ได้แก่

ทางวิ่ง-ทางขับ ไฟส่องสว่างพื้นที่ลำนจอดอากาศยาน ให้มีสภาพเรียบร้อย

พร้อมใช้งานตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยและความเป็นระเบียบ

เรียบร้อย

5) อำนวยความสะดวกแก่บุคคลสำคัญต่างๆ ในการเดินทางเข้า-ออก ทำ

อากาศยานดอนเมืองโดยติดต่อประสานงานกับบริษัท สายการบิน และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดรถนำ (Follow Me) นำ ขบวนของบุคคล

สำคัญต่างๆ ในการเดินทางเข้า-ออกในเขตลำนจอดอากาศยาน ทั้งในและ

ต่างประเทศ ให้เป็นไปตามความปลอดภัยและระเบียบเรียบร้อย

6) สนับสนุนการปฏิบัติงานของ หอบังคับการบิน บริษัท วิทยุการบินแห่ง

ประเทศไทย จำกัด (บวท.) ดังนี้

นำอากาศยานเข้าหลุมจอดอากาศยาน เมื่อได้รับการร้องขอ และอำนวยความสะดวกในการนำ พนักงานประจำอากาศยานประสานงานกับหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการด้านพิธีการบินกรณีไม่มีบริษัทสายการบินเป็น

ตัวแทนให้บริการ (Handling Agent)

ติดต่อประสานงานและดำเนินการช่วยเหลือในส่วนที่เกี่ยวข้อง กรณีอากาศยาน

ยานอยู่ในภาวะฉุกเฉิน

ติดต่อประสานงานกับพนักงานประจำอากาศยาน กรณีหอบังคับการบิน

(บวท.) ไม่สามารถติดต่อสื่อสารทางวิทยุกับอากาศยานนั้นๆได้

- ติดต่อประสานงานส่วนงานและดำเนินการช่วยเหลือในส่วนที่เกี่ยวข้อง กรณี
เกิดสภาวะสภาพอากาศเลวร้าย เนื่องจากพายุฝนฟ้าคะนองหรือสภาพ
อากาศที่สนวิสัยต่ำ
- 7) ควบคุม กำกับดูแลยานพาหนะและบุคคลภายนอก ที่เข้ามาปฏิบัติการกิจใน
เขตลานจอดอากาศยาน
- 8) จัดทำสถิติต่างๆ ให้ทันสมัย เพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชา แปะและนำมาใช้เป็น
ข้อมูลประกอบการวางแผนและมาตรการในแต่ละปี
- 9) ประสานงานและสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรเวลาทำการบินเข้าและ
ออกท่าอากาศยานดอนเมือง (Time Slot) ให้กับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อ
จัดทำตารางการบินให้กับสายการบินในทุกฤดูกาลบิน (Seasonal Schedule)
- 10) จัดทำแผนการบริหารจัดการการให้บริการหลุมจอดอากาศยาน และ
ควบคุมตรวจสอบการใช้หลุมจอดอากาศยาน
- 11) บันทึกเวลาเข้า-ออกหลุมจอดอากาศยานของเครื่องบินไว้เป็นหลักฐาน
- 12) ควบคุม กำกับดูแลการให้บริการสะพานเทียบเครื่องบิน (PLBs) ระบบไฟ
ทัศนวิสัยนำเครื่องเข้าจอด (VDGS) ไฟส่องสว่างลานจอด (Apron Flood Lights)
รวมทั้งระบบไฟแจ้งเตือนสภาพอากาศเลวร้าย (Adverse Weather) สภาพอากาศที่สนวิสัยต่ำ
(Low visibility Procedure : LVP) ให้
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และควบคุมดูแลให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
ตลอดเวลา
- 13) ตรวจสอบการปฏิบัติงานของบริษัทฯ ที่ได้รับสัมปทานให้บริการระบบ
ไฟฟ้า 400 Hz และระบบเครื่องปรับอากาศชนิดติดตั้งอยู่กับที่ (PC-Air) 14) ตรวจสอบ
สภาพความเคลื่อนไหวของอากาศยานภายในเขตการบินเพื่อให้

เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการบริหารจัดการการใช้บริการหลุมจอดอากาศยาน

ยาน

15) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเครื่องบิน Non-Schedule ที่ร้องขอท่าอากาศยานเข้ามาให้บริการ ณ ท่าอากาศยานดอนเมือง

16) ตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงเครื่องหมายตำแหน่งจุดจอดของเครื่องบิน

ภายในหลุมจอดอากาศยานให้ถูกต้อง

17) ตรวจสอบความถูกต้องของใบสำคัญการใช้สะพานเทียบเครื่องบินและดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบออกเอกสารเรียกเก็บหนี้ต่อไป

18) จัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงและควบคุมภายใน

19) กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานที่จัดจ้างจากแหล่งภายนอก (Outsourcing) และ/หรือบริษัทผู้รับสัมปทานในหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

20) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรืองานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3.2 งานบริการชาวสํารการบิน

1) ตรวจสอบ ประสานงานและแก้ไขเอกสารแถลงข่าวการบิน (AIP-Thailand: Aeronautical Information Publication) รวมทั้ง Aerodrome Chart เพื่อเสนอ

กรมการบินพลเรือน

2) ติดตามการออกประกาศของ บพ.และตรวจสอบความถูกต้องของการประกาศข้อมูลสนามบินและแจ้ง บพ. รับทราบ และดำเนินการกรณีข้อมูลที่ขอแก้ไขยังไม่ถูกต้องครบถ้วนพร้อมทั้งแจ้งส่วนงาน ทดม.ที่เกี่ยวข้องรับทราบการประกาศใช้งาน

3) ปรับปรุง แก้ไขเอกสารแถลงข่าวการบิน (AIP) ตามปฏิทินการแก้ไข AIP

Amendment ให้ทันสมัยตลอดเวลา พร้อมทั้งจัดทำบัญชีหน่วยงานภายใน

ม. ที่มี AIP ใช้งาน (AIP Holder)

4) ตรวจสอบ รวบรวม และดำเนินการเกี่ยวกับการประกาศเพิ่มเติมเอกสาร
แถลงข่าวสารการบิน (AIP Supplement) ซึ่งเป็นข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลง
ชั่วคราว แต่ไม่สามารถแจ้งในประกาศนักบิน (NOTAM) ได้ครบถ้วน

5) ตรวจสอบ รวบรวม และดำเนินการเกี่ยวกับการออกประกาศนักบิน
(NOTAM)

6) ตรวจสอบ รวบรวม และดำเนินการเกี่ยวกับการออกประกาศเวียนการบิน
(AIC-Aeronautical Information Circular)

7) จัดทำบอร์ดหรือป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการบินที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้
ทำงานในท่าอากาศยานได้รับทราบ

8) ตรวจสอบ รวบรวมข่าวประกาศนักบินใน Flight Information Region (FIR) อื่นๆ รวมทั้ง
ข่าวสภาพอากาศที่มีผลกระทบกับเส้นทางบินของสายการบินที่

ทำการบิน ณ ท่าอากาศยานดอนเมือง เพื่อแจ้งสายการบินที่เกี่ยวข้องและ
นำเรียนผู้บริหารเพื่อทราบ

9) ติดตามและเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับกระบวนการ Airport Collaborative Decision
Making (A-CDM) รวมถึงโครงการบริการความคล่องตัวของ

การจราจรทางอากาศ (Air Traffic Flow Management: ATFM) พร้อมทั้ง

จัดทำรายงานความคืบหน้าที่เกี่ยวข้องกับสนามบินเพื่อ นำเรียนผู้บริหาร

และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใน ทอท. เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ

การเจริญเติบโตการจราจรทางอากาศในอนาคต

10) รวบรวม ตรวจสอบ และสรุปจำนวนอากาศยานส่วนบุคคลที่ทำการบิน

ณ ทำอำเภายานดอนเมืองเป็นรายเดือน เพื่อนำเรียนผู้บังคับบัญชา และ
แจ้งกรมการบินพลเรือน

11) จัดส่งเอกสารแถลงข่าวการบิน (AIP-Thailand) ให้ฝ่ายมาตรฐานทำอำเภายานและอำชีวนำมัย ทำอำเภายานดอนเมือง และฝ่ายมาตรฐานและความปลอดภัยทำอำเภายานเพื่อจัดเก็บ

12) จัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงและควบคุมภายใน

13) กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานที่จัดจ้างจากแหล่งภายนอก (Outsourcing) และ/หรือบริษัทผู้รับสัมปทานในหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

14) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรืองานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4

.ส่วนบริการการบิน

4.1 บริการเที่ยวบิน

1) วางแผนจัดสรรเครื่องบินตรวจบัตรโดยสาร และสายพานลำเลียงกระเป๋าสัมภาระเข้าประจำฤดูกาล (Seasonal Planning) โดยการรับข้อมูลตารางการบินจากสายการบินและกรมการบินพลเรือน (บพ.) ร่วมกับการพิจารณาเที่ยวบินพลเรือน ก่อนทำการบิน 15 วัน

2) แก้ไขเปลี่ยนแปลงการใช้เครื่องบินและสายพานฯ ประจำวัน เช่น สายการบินเปลี่ยนแปลงข้อมูลตารางการบิน , สายการบินทำการบินล่าช้า และสายการบินยกเลิกการทำการบิน เป็นต้น

3) ตรวจสอบข้อมูลตารางการบิน และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยให้ถูกต้องตามความเคลื่อนไหวของเที่ยวบินในแต่ละวัน

- 4) แจ้งยืนยันและบันทึกการใช้เคาน์เตอร์ฯ, สำเนาฯและข้อมูลสำเนาการบินให้กับสายการบิน ตัวแทนบริการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ
- 5) จัดทำแผนรับรองกรณีระบบแสดงข้อมูลสำเนาการบินขัดข้อง
- 6) ประกาศเที่ยวบิน เช่น Boarding, Final Call, เรียกผู้โดยสารขึ้นเครื่องและประกาศข้อความอื่นๆ
- 7) รวบรวมรายงานและสรุปข้อมูลสายการบินประจำฯเพิ่มเที่ยวบินและเครื่องบินเข้าหมายภายในประเทศและระหว่างประเทศในช่วงเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่, เทศกาลตรุษจีนและเทศกาลสงกรานต์
- 8) จัดสรรเคาน์เตอร์ Transfer และตรวจสอบความถูกต้อง
- 9) จัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงและควบคุมภายใน
- 10) กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานที่จัดจ้างจากแหล่งภายนอก (Outsourcing) และ/หรือบริษัทผู้รับสัมปทานในหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง
- 11) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรืองานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4.2 งานพิธีการบินและข้อมูลการบิน

- 1) ควบคุมและตรวจสอบการทำการบินของอากาศยานพลเรือนทุกประเภทให้ปฏิบัติตามกฎหมายการเดินอากาศ สิทธิการบิน ข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติของ ทอท.
- 2) ให้คำแนะนำ ชี้แจงเกี่ยวกับพิธีการบินแก่ผู้ควบคุมอากาศยาน สายการบิน บริษัทการบินละตัวแทนบริการให้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติพิธีการบิน
- 3) ตรวจสอบข้อมูลรวบรวมเอกสารรายงานทำอากาศยาน เอกสารด้านการ

บินที่เกี่ยวข้องกับพิธีการบินของอำเภอสยามพลเรือนทุกประเภทให้ครบถ้วน

ถูกต้องให้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้

4) ตรวจสอบ นำเข้าข้อมูลตำราการบินประจำ จาก Slot Coordinator บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทการบินกรุงเทพ จำกัด ลง

ในระบบบริหารจัดการข้อมูลการบิน

5) ตรวจสอบ เพิ่มเติม ปรับปรุงข้อมูลตำราการบินและข้อมูลเที่ยวบิน

นอกเหนือตำราการบินลงในระบบบริหารจัดการข้อมูลการบิน

6) รับหนังสืออนุญาตทำการบิน โทรพิมพ์อนุญาตทำการบินจากกรมการบิน

พลเรือน (บพ.) นำมาตรวจสอบกับข้อมูลตำราการบินและป้อนข้อมูลฯ ลง

ในระบบบริหารจัดการข้อมูลการบิน รวมทั้งการเพิ่มเติมและปรับปรุงข้อมูล

ฯให้ทันสมัยอยู่เสมอ

7) ตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลเที่ยวบินที่ใช้รหัสร่วมกัน (Codeshare) 8) ตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานด้านการบิน (Basic Data) ส่วนที่

รับผิดชอบในระบบบริหารจัดการข้อมูลการบินให้ครบถ้วนถูกต้อง

9) เฝ้าตรวจ รับข่าว ส่งข่าว ปลดปรับปรุงข้อมูลของเที่ยวบินที่ได้รับจากการ

เชื่อมต่อข้อมูลกับระบบของหอบังคับการบิน (ATC) ระบบเครือข่าย (AFTN

และ SITATEX) และระบบไฟทัศนสัญญาณนำเครื่องบินเข้าจอดหลุมจอด

อำเภอสยาม (VDGS)

10) ตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลการสับเปลี่ยนอำเภอสยาม (Aircraft Rotation) 11) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอก ทอท.ที่เกี่ยวข้องให้

สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์หรือภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานและทันต่อเวลา

ในการทำการบิน อาทิ หอบังคับการบิน เกี่ยวกับการตรวจสอบปล่อยอำเภอส

ยาน และการทวงหนี้ยวอากาศยาน ศูนย์สื่อสารและบริการการ

เดินอากาศกับแผนการบินเคลื่อนไหวของแผนการบินเคลื่อนไหวของอากาศ

ยานเข้า-ออก ติดต่อประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการบิน

พลเรือน (บพ.), ตม., ศก.

12) รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบิน ได้แก่ การทำการบินขึ้น-ลงของ

อากาศยาน จำนวนผู้โดยสาร สินค้า และไปรษณียภัณฑ์ เพื่อให้ส่วนงานที่

เกี่ยวข้องใช้เป็นหลักฐานในการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ

การบิน

13) จัดทำแฟ้มฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสายการบิน อาทิ เครื่องหมายสัญชาติและ

ทะเบียน (Nationality & Registration Marks) แบบอากาศยาน (Aircraft Type) น้ำหนัก
สูงสุดเมื่อบินขึ้น (Maximum Take Off Weight) เจ้าของอากาศยาน

(Owner or Operator) ตัวแทน (Handling Agent) รวมทั้งรหัสการให้บริการ

ต่างๆ

14) เพิ่มเติมและแก้ไขปรับปรุงข้อมูลน้ำหนักอากาศยานในระบบข้อมูลพื้นฐาน

(Basic Data) ให้ถูกต้อง ทันสมัยอยู่เสมอ

15) ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการบินขึ้น-ลงของอากาศยานบริษัทของบริษัทสาย

การบินที่มาใช้บริการทำอากาศยานเพื่อให้เป็นหลักฐานในการเรียกเก็บ

ค่าธรรมเนียมในการขึ้นลงของอากาศยานและค่าธรรมเนียมที่เก็บอากาศยาน

ส่งฝ่ายบัญชีและการเงิน เพื่อดำเนินการออกใบแจ้งหนี้เรียกเก็บเงิน

16) สรุปข้อมูลจำนวนเที่ยวบิน ณ ทำอากาศยานดอนเมืองประจำทุกเดือน ให้

ฝ่ายแผนงานและการเงิน เพื่อคิดค่าธรรมเนียมในการขึ้นลงของอากาศยาน

และค่าธรรมเนียมที่เก็บอำเภอสยามไม่เกินเวลาที่กำหนดไว้

17) ตรวจสอบข้อมูลจำนวนเที่ยวบิน จำนวนผู้โดยสาร สินค้าและ

ไปรษณีย์ภัณฑ์ จัดทำเป็นข้อมูลเบื้องต้นรายงานผู้บังคับบัญชา

18) จัดทำข้อมูลเที่ยวบินและผู้โดยสาร ในชั่วโมงคับคั่งของทุกวันนำเสนอ

ผู้บริหาร เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณา วิเคราะห์ และการ

ตัดสินใจ

19) จัดทำสถิติข้อมูลการบิน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี รายงาน

ผู้บังคับบัญชาและเปรียบเทียบรายปีงบประมาณ และรายปีปฏิทิน

20) จัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงและความคุมภายใน

21) กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานที่จัดจ้างจากแหล่งภายนอก

(Outsourcing) และ/หรือ บริษัทผู้รับสัมปทานในหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

22) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรืองานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่เบื้องต้นของ

นักศึกษาฝึกงาน

งานบริหารทั่วไป

ลงทะเบียนรับหนังสือในระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์

บันทึกผลการในทบทวนสื่อเพื่อนำเรียน ผอ. ๗๒๒ พจน
บันทึกผลการในทบทวนสื่อเพื่อนำเรียน ผอ. ๗๒๒ พจน

สแกนหนังสือลงระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์

สแกนหนังสือทั้งหมดที่อยู่ในระบบของหน่วยงาน และเมื่อเอกสารเข้าเขต
เช่นทราบแล้ว จะนำไปลงระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นหลักฐาน
และเพื่อส่งสำเนาและส่งต้นฉบับให้ส่วนงาน หน่วยงาน เพื่อรับทราบ

จัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้มใบต่างๆ

จัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้ม ผอ.ก.ป.บ.ท.ผ.ม. โดยจะเรียงเอกสารที่
จัดเข้าไว้ตามลำดับก่อนและตามด้วยเอกสารที่เข้าส่วนงานไว้ท้ายสุด

จัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้ม ผอ.กม.ป.ท.คม. โดยจะเรียงเอกสารที่
ต้องดำเนินการขึ้นก่อนและตามด้วยเอกสารที่ดำเนินการไว้ท้ายสุด

บันทึกสิ่งการในหนังสือเพื่อนำเรียน ผอ.ก.น.ช.คตม
บันทึกเรื่องในหนังสือเพื่อนำเรียน ผอ.ก.น.ช.คตม

ถ่ายเอกสาร, จับ-ส่ง, โจรสารควมให้ส่วนมาก, ฝ่าไปทอน

ถ่ายเอกสารเข้าสำนักงานให้ทราบถึงต้นตอและที่มาของเอกสาร
ควมนี้ให้ส่วนมาก, ฝ่าไปทอน, ที่อยู่ในส่วนหนึ่งของทอนและ
ประจําเส้นสายให้ทราบถึงที่มาของเอกสาร

คัดแยกหนังสือที่ค่อนข้างเป็นการและพ

คัดแยกหนังสือที่คัดง้างอำนาจและหนังสือเวียนทราบ

บันทึกและปล่อยอากาศยานจากส่วนบริการการบิน
ออกและปล่อยอากาศยานโดยบันทึกและสมุดที่เป็นบันทึกการรับ
หนังสือของสำนักงานการตรวจปล่อยอากาศยาน Airport reporting from
จากส่วนบริการการบินและนำเอกสารส่งต่อทะเบียน
ปล่อยอากาศยานในนี้ไปรษณีย์หนังสือการส่งถึงสำนักงานการตรวจปล่อย
อากาศยาน Airport reporting from

ส่วนปฏิบัติการความ

ปลอดภัยกิจการการบิน

ขั้นตอนงานอบรม ใบขับขีงานพาหนะในเขตการบิน

บุคคลยังไม่มีบัตร รปภ.
หรือบัตร รปภ.ไม่มี "/ขัปรต"
บัตรรปภ. หมดอายุ

บุคคลที่โดนยึดบัตร รปภ.
เนื่องจากกระทำความผิด
ในเขตการบิน

ผู้ขอเข้ารับการฝึกอบรมสามารถขอรับการฝึกอบรม
ล่วงหน้าก่อนบัตร รปภ. หมดอายุได้ไม่เกิน
120 วัน

ขั้นตอน

Friday

วันศุกร์ > วันจันทร์

จัดเตรียมเอกสารผู้เข้าอบรมวันจันทร์พร้อมพิมพ์
รายชื่อผู้เข้าอบรมจำนวน 2 ใบเพื่อใช้ในการเซ็นชื่อ
และปะหน้าเอกสารผู้เข้าร่วมอบรมของวันจันทร์

Monday

วันจันทร์ > วันอังคาร

จัดเตรียมเอกสารผู้เข้าอบรมวันอังคารพร้อมพิมพ์
รายชื่อผู้เข้าอบรมจำนวน 2 ใบเพื่อใช้ในการเซ็นชื่อ
และปะหน้าเอกสารผู้เข้าร่วมอบรมของวันอังคาร

กรอกข้อมูลผู้ขอเข้าอบรมลงใน ระบบและจัดเก็บเอกสาร

ผ่านการอบรม
45 คะแนนขึ้นไป

ไม่ผ่านการอบรม
ต่ำกว่า 44 คะแนน

กรอกเอกสารลง
ใน Excel โดย
แยกตามสายการบิน

รวบรวมเอกสารคนที่
ผ่านและเก็บแยกเป็นราย
วัน พร้อมใบรายชื่อ

นำเอกสารเก็บ
รวมกันในกล่อง

ผู้ไม่ผ่านการอบรมมาลง
ทะเบียนวันสอบใหม่
และนำเอกสารเก็บไว้ใน
วันที่ทำการลงทะเบียน

หรือ

ผู้ไม่ผ่านการอบรม
ไม่ได้มาลงทะเบียนสอบใหม่
จะนำเอกสารไปไว้ในกล่อง
ผู้ไม่ผ่านการอบรม

ส่วนบริการเขตการบิน

08.30-09.30 น.

ทำการคัดแยกเอกสารรายงานเหตุการณ์ประจำวัน Follow me และ Apron

10.30-14.30 น.

ทำรายงานเหตุการณ์ประจำวันของ follow me และ Apron ทำให้เป็น 1 เล่มรายงานเพื่อให้ ผอ.สสข.ทอม ทราบต่อไป

แยกเอกสารเสร็จแล้วให้ทำการถ่ายเอกสารเก็บไว้เป็นหลักฐานข้อมูล follow me และ Apron เช่น บัญชีลงนามงานกะเช้าเย็น, ใบลาหยุดงาน, ใบลงเวลา, เอกสารบินน้ำมัน, ใบแทนงานกะ, ใบกำกับภาษี, บันทึกการสอบสวน และเอกสารยึดบัตรผู้กระทำความผิดในเขตลานจอดอากาศยาน

หน้าที่ของนักศึกษาฝึกงานฝ่ายปฏิบัติการเขตการบิน ส่วนบริการเขตการบิน
ในแต่ละสัปดาห์จะได้รับมอบหมายให้ทำงานในส่วน Office, Follow me และ Apron

Apron

09.00-16.00

ทำการ Shock strip (Strip 1 อัน แทน
อากาศยาน 1 ลำ) เพื่อบันทึกและแจ้งเวลาเข้า-ออก
จากหลุมจอด

Sport Check

กลุ่มตรวจยานพาหนะในเขตลานจอดอากาศยาน, ถึงดับเพลิง, บั๊วรถขนาดเล็ก, รถส่วนบุคคล
และอำนวยความสะดวกให้แก่สายการบิน, รถน้ำมัน, VIP,
รถพยาบาล รวมไปถึงกลุ่มตรวจยานพาหนะหมวดอาชญา, ไฮดรอลิคชำรุด, อุปกรณ์ชำรุด,
ขยะ, ทำการตรวจทางวิ่งทางขับ และนำอากาศยาน

10.00-12.00.

13.00-16.00

ตรวจสอบทางวิ่งทางขับ, นำอากาศยาน,
อำนวยความสะดวกให้แก่สายการบิน,
รถน้ำมัน, รถพยาบาล, VIP, กลุ่มตรวจวัด
ความเร็วของยานพาหนะในเขตลานจอดอากาศยาน

Follow me

ส่วนบริการการบิน

งานข้อมูลการบิน

รับเอกสารจากงานนิทรรศการบิน
ขึ้นมาส่งบนออฟฟิศ

คัดแยกเอกสารที่รับมาจากงานนิทรรศการบิน
และจัดส่งให้พนักงานข้อมูลการบิน

Print เอกสาร "Print Check Data"
และนำไปตรวจสอบข้อมูลกับเอกสาร
"Reporting Form"

บันทึกและแนบประเภทใบอนุญาตทำ
การบิน (ATO) (VTRD/DTK, VTRD/BKK,
O/P over flight)

จัดทำเอกสาร Reporting Form, ล้าง
Reporting Form, ในตม.2 และไปปล่อย
อากาศยานให้กับสายการบิน เมื่อมีการ
ขอแก้ไขเที่ยวบิน เช่น จำนวนผู้โดยสาร

จัดเก็บเอกสารทั้งหมดของเดือน
ที่แล้วไปยังห้องเก็บเอกสาร (ทำเดือนละครั้ง)
และรับเอกสารในระบบธุรการ

งานบริการการบิน (ประกาศเที่ยวบิน TV)

หน้าที่เบื้องต้น

- ▶ รับโทรศัพท์จากสายการบิน
- ▶ คีย์ Bus gate

#หน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

งานพิธีการบิน

- ▶ รับข่าวสารการบิน (Telex)
- ▶ คัดแยกแผนการบิน (flight plan)
- ▶ บันทึกเวลาทำการบินทั้งขาเข้าและขาออก
- ▶ จัดบันทึกใบอนุญาตทำการบิน (ATD)
- ▶ จัดเรียงเอกสาร Reporting from
- ▶ อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย